

Limanowa, dnia 26 listopada 2018 r.

INSPEKCJA WETERYNARYJNA

POWIATOWY LEKARZ WETERYNARII

w LIMANOWEJ

Aneta Kawula

Wg rozdzielnika

Nasz znak: PIW.60409-11/01/11/18

Dot. sprawy nr: WIW-CHZ.913.1.5.2018

pismo z dnia: 23.11.2018

Powiatowy Lekarz Weterynarii w Limanowej przekazuje informację Głównego Lekarza Weterynarii dla posiadaczy bydła, owiec, kóz i świń oraz innych zwierząt parzystokopytnych na temat pryszczycy.

Pryszczycza (*Foot and mouth disease - FMD*) jest zakaźną i zaraźliwą chorobą zwierząt parzystokopytnych domowych oraz dzikich. Na zakażenie najbardziej wrażliwe jest bydło, następnie świnię, owce i kozy. Chorobę wywołuje wirus z rodzaju *Aphthovirus* należący do rodziny *Picornaviridae*.

Kraj, w którym wystąpi FMD, narażony jest na bardzo duże straty ekonomiczne w przemyśle mięsny oraz hodowli. Straty te powodowane są upadkami zwierząt z gatunków wrażliwych, kosztami likwidacji ognisk choroby oraz wypłacanych odszkodowań, a także wstrzymaniem obrotu i eksportu zwierząt z gatunków wrażliwych, mięsa tych zwierząt oraz produktów pozyskiwanych od tych zwierząt. **Ludzie są wrażliwi na zakażenie**, jednakże pryszczycza u ludzi nie jest śmiertelna i zwykle przebiega łagodnie. Ludzie zarażają się w wyniku bezpośredniego kontaktu z chorym zwierzęciem, jak również spożywając mięso, mleko i niepasteryzowane przetwory mleczne pochodzące od zakażonego zwierzęcia.

Drogi zakażenia

Wirus wydalany jest przez zakażone zwierzę jeszcze przed wystąpieniem u niego objawów chorobowych. Zakażone i chore na pryszczycę zwierzęta wydalają wirus z wydychanym powietrzem, z ich wydzielinami oraz wydalaminami. Największa koncentracja wirusa znajduje się w płynie surowiczym i nabłonku pojawiających się pęcherzy. **Zwierzęta mogą być nosicielami wirusa nawet do trzech lat.**

Źródła zakażenia:

- zwierzęta chore lub po przechorowaniu,
- ślina, mleko i jego przetwory, kał, pasza, woda, żłoby, podłogi, pastwiska, skóra, wełna, ręce i odzież obsługi,
- mięso i jego przetwory,
- nasienie i zarodki,
- środki transportu, gryzonie, ptaki, owady,
- odpadki kuchenne.

Ochrona zwierząt przed chorobą

W celu ochrony stada przez wniknięciem wirusa pryszczycy należy pamiętać, żeby zwierzęta wprowadzane do niego pochodziły z wiadomego źródła i były zaopatrzone w świadectwo zdrowia potwierdzające ich pochodzenie i status zdrowotny.

Występowanie pryszczycy w Polsce i na świecie

Ostatni przypadek FMD w Polsce stwierdzono w 1971 r. Polska jest uznana za kraj urzędowo wolny od tej choroby przez Światową Organizację ds. Zdrowia Zwierząt (OIE).

W Polsce w populacji bydła i świń prowadzony jest monitoring bierny oraz czynny.

Monitoring bierny - zgodnie z ustawą z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt podejrzenie wystąpienia FMD musi być zgłoszone do powiatowego lekarza weterynarii, który podejmuje odpowiednie działania mające potwierdzić lub wykluczyć chorobę.

Monitoring czynny - polega na badaniu odpowiedniej liczby próbek od zwierząt określonego gatunku na obszarze każdego powiatu (w Polsce badaniu podlega 10 sztuk bydła albo świń/powiat/rok).

Zwalczanie

Choroba podlega w Polsce obowiązkowi zwalczania. Zwalczenie FMD w stadzie odbywa się poprzez zabicie zwierząt w ognisku choroby i utylizację ich zwłok. Za zwierzęta zabite przysługuje odszkodowanie z budżetu państwa.

Powyższe informacje proszę przekazać drogą zwyczajowo przyjętą.

Załącznik:

1. Informacja Głównego Lekarza Weterynarii dla posiadaczy bydła, owiec, kóz, świń oraz innych zwierząt parzystokopytnych na temat pryszczycy.

Rozdzielnik:

1. Wójtowie Gmin z terenu Powiatu Limanowa
2. Burmistrzowie Miast z terenu Powiatu Limanowa
3. Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa. Małopolski Oddział Regionalny. Biuro Powiatowe w Limanowej
4. Małopolska Izba Rolnicza w Nowym Sączu
5. Powiatowy Zespół Doradztwa Rolniczego w Limanowej
6. Powiatowe Centrum Zarządzania Kryzysowego w Limanowej
7. Lekarze Weterynarii Wolnej Praktyki z terenu Powiatu Limanowa

Powiatowy
Lekarz Weterynarii
w Limanowej

lek.wet. Aneta Kawula

INFORMACJE GŁÓWNEGO LEKARZA WETERYNARII
DLA POSIADACZY BYDŁA, OWIEC, KOZ, ŚWIŃ ORAZ INNYCH ZWIERZĄT PARZYSTOKOPYTNYCH
NA TEMAT PRYSZCZICY

Pryszczycza (*Foot and mouth disease – FMD*) jest wirusową, bardzo zakaźną chorobą zwierząt parzystokopytnych, w tym bydła, świń, owiec i kóz. Wirus pryszczycy przenosi się przez kontakt bezpośredni pomiędzy zwierzętami, za pośrednictwem mięsa i produktów mięsnych, mleka i jego przetworów, nasienia, skór, wełny, paszy dla zwierząt, itp.

Wirus może być przenoszony także przez człowieka, sprzęt gospodarski, ptaki, owady, gryzonie, środki transportu czy odzież.

Objawy chorobowe:

- gorączka, apatia, utrata apetytu, brak przeżuwania, gwałtowny spadek mleczności;
- zwiększone pragnienie i obfite ślinienie;
- pęcherze na języku, wargach i dziąsłach, śluzawicy u bydła/tarczy ryjowej u świń, na skórze szpary międzyracicowej, a także na wymieniu i strzykach;
- po pęknięciu pęcherzy - bolesne rany, owrzodzenia;
- cielęta i prosięta, karmione mlekiem zwierząt chorych na pryszczycę często padają z objawami biegunki i ogólnego wycieńczenia;
- równie często dochodzi do padnięć zwierząt dorosłych.

Zalecenia:

- w razie zauważenia wymienionych objawów choroby należy natychmiast **zawiadomić powiatowego lekarza weterynarii** celem umożliwienia pobrania próbek w kierunku wykluczenia FMD.
- zgłoszenia należy dokonać bezpośrednio albo za pośrednictwem lekarza weterynarii opiekującego się gospodarstwem lub właściwego miejscowo organu samorządu terytorialnego (wójta, burmistrza, prezydenta miasta).
- do czasu przybycia powiatowego lekarza weterynarii wszystkie zwierzęta należy zatrzymać w gospodarstwie, zwierzęta chore zamknąć i odizolować, nie wpuszczać osób postronnych do gospodarstwa oraz unikać wyjazdu domowników poza teren gospodarstwa.

Należy pamiętać, że wystąpienie tej szybko szerszącej się choroby powoduje zawsze ogromne straty ekonomiczne dla kraju oraz hodowców zwierząt, związane w koniecznieścią wybijania zakażonych stad, a także ograniczeniem obrotu i handlu zwierzętami oraz produktami pochodzenia zwierzęcego.

Pryszczycza jest chorobą zwalczaną z urzędu!!!

Zgłoszenie podejrzenia wystąpienia pryszczycy jest obowiązkiem wynikającym z ustawy z dnia 11 marca 2004 roku o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt.

Za zwierzęta zabite w ramach zwalczania pryszczycy przysługuje odszkodowanie z budżetu państwa!!!

Źródła zdjęć:

- <https://www.dairyherd.com/article/improper-vaccinations-cited-korean-fmd-cases>
- <https://letabaherald.co.za/43030/fmd-detected-in-giyani-as-agri-grows-in-sa/>
- <https://affleap.com/savants-have-found-where-fmd-virus-starts-infection-in-cattle/>